

P. n. Knjižnica Lj. de. za L. H.
Koroška c. 10
(Dobro. izo.)
Maribor

Polnitna v državi SHS puvšalirana.
Naročnina listu: Celo leto K 120—, pol leta K 60—, četril leta K 30—. Izven Jugoslavije: Celo leto K 150—. Inzerati ali oznanila se za- ročnajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primeren popust. Upravištvu sprejema naročnino, inzerate in reklamacije. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Posamezna številka stane 1 koro.

„Straža“ izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravištvu je v Mariboru, Koroška ceste št. 5. — Z uredništvom se more govo- vsak dan samo od 11. do 12. ure dopoldne. Rokopis se ne vračajo. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste. — Telefon št. 220.

29. številka.

Maribor, dne 14. marca 1921.

Letnik XIII.

Kulturni stiki z Italijo.

Italija je postala naš mejaš na zelo, zelo dolgi črti: od Belepeči na Gorjanskem pa do Valone v Arnauluku mejimo posredno ali neposredno po kopnem in po morju na celi zapadni meji na Italijo. Vsakdo mora s svojimi sosedi živeti v različnih stikih. Naša država je mlada ter se šele razvija in valed tega potrebuje toliko toliko vplivov in stikov s sosedi. Zalibog je pa Italija takšne vrste sosed, da nam stiki s njo obetajo zelo malo folazljivega.

Ke se je sklenila pogodba v rapalski Smarjeti, so nas tolažili, da dobimo kot nekako nagrado za težke politične žrtve zelo ugodne gospodarske in kulturne stike. Toda te obljube so vzbudile med našim prebivalstvom zelo malo navdušenja, zgodilo se je ravno obratno: vzbudile so med ljudstvom bojazen in nevoljo, ki se je pri- čela izražati na različnih protestnih shodih. Stvar je v resnici kočljiva, za gospodarske stike je potreba dva, ki si med sabo izmenjujeta svoje blago. V našem položaju smo mi pač zmožni. Na dajemo Italiji zelo dobro in koristno blago: žito, živino, les, a tudi različne manjše reči, ki Italijanom dobro teknejo: prešičke, perutnino, jajca in maslo itd. Italijani imajo pa samo take reči, katere lahko pogrešamo, oziroma, katere so našemu gospodarstvu celo škodljive. Za izvoz imajo predvsem vino, deloma pristno, še več pa smetnega. Pijančevanja je pa v naši državi že veliko preveč, kdor se pa ravno hoče napiti, se lahko napije domačega vina, da vsaj denar ostane v deželi. Vinogradniki protestirajo prav krepko zoper uvoz laškega vina, ker so mnenja, da lahko sami zadostno poskrbe za potrebe naših pivcev in pijancev. Zalaga jo nas lahko še z različnimi drugimi priboljški življenja, kakor z oljem, pomerančami, figami in drugim južnim sadjem, brez katerega se prav lahko izhaja. Potem imajo za izvoz ogromno mnogo cvetja, da lahko kavalirji poklanjajo damam šopke. In še pred vojno je šel vlak za vlakom laškega cvetja na Dunaj in v Nemčijo. Sedaj so Nemci postali varčni, Lah pa ne vedo kam s cvetjem in bi ga radi odrinili nam. Poleg tega zamorejo Lah izvažati veliko množino lačnih delavcev, ki bi našim domačim odjedali kruh in množili brezposelnost. K laškim izvoznim predmetom zamoremo še pristihi različne „umetnike“, pustolovce, tatove, anarhiste in podobne osebnosti brez jasno izraženega značaja. Tudi za ta izvoz se lahko zahvalimo. Tovarniških izdelkov, katere bi nam lahko dajali Lah, je tudi zelo malo in nikakor ne odtehtajo naših volov in prešičev.

Trgovski stiki z Italijo to torej za nas malo tolažljivi. Sedaj so pa postavili na dnevni red drugo točko, namreč kulturne odnose. Ravno poročajo listi, da se je ustavil med potjo na vožnji k Italijanom Conte Lujo Vojnovič, naš poročevalec za kulturne stike z Italijo, da se v Ljubljani od merodajnih oseb informira, preden se spusti v pogajanja. Tako informiranje v nekaj dnevih je pač nemogoče. To izgleda tako, kot vzgojo princev v srednjem veku. Starejši brat je umrl in mlajši princ, ki morda ni nikdar mislil, da postane vladar, se mora naenkrat pripraviti, da zasede prestol. Učitelj pridejo po naročilu, vsak predava nekaj ur svojo stroko in v nekaj mesecih je princ, ki je popreje morda komaj znal brati, izobražen, da postane vladar in „oče naroda.“ Gosod Conte Lujo Vojnovič je potomec stare Dubrovniške hiše. Dubrovnik je starodavno in staroslavno mestoce deli na jugu Dalmacije, kjer je od nekdanje silno deloval laški kulturni vpliv. — Zlasti na takezvane boljše hiše. Tudi Lujo Vojnovič je gojenec in očevaritelj laške kulture. To je pač njegov

zasebna stvar, ki mu lahko dela veselje, ki je pa za nas popolnoma brez pomena. Ne more pa poznati naših kulturnih razmer in potreb in v nekaj dnevih se tudi ne more priučiti, kakor bi bilo želeti, naj ima še toliko talenta in dobre volje. Naredil bo pač nekaj globokih poklonov italijanski kulturi, kar bo Italijanom dobro delo, nam pa ne koristilo, ne škodilo. Toda posebnih uspehov od teh pogajanj ne moremo prerokovati in ne moremo si dobro predstavljati, v kakšni smeri naj bi se razvijali naši kulturni stiki z Italijo? S kulturnimi stiki je približno kakor z gospodarskimi. Italijani nam ne morejo dati skoraj nič, pač pa mi zelo veliko našemu prebivalstvu onkraj meje. Italija ima pač staro in veliko kulturo, ima lepe stavbe, stare umetnine, velike pisatelje iz 14. in iz 16. stoletja. Ta kultura je postala last celega človeštva in iz nje lahko črpa vsakdo brez vsakih diplomatičnih pogajanj. Italijani bodo vedno veseli, če pride kdo ogledat njihove stare stavbe in slike, ker tujski promet je zanje vir dohodkov, od katerega morajo živeti. Praktično je za nas samo vprašanje, kako omogočiti našemu prebivalstvu na Primorskem, da bi lahko živelo in razvijalo svoje narodno-kulturno življenje. Naše prebivalstvo potrebuje šol v svojem jeziku in v na-

rodnem duhu, možnost, da se razvija in kulturna društva, časopisje in slo- vstvo, slednjič nemoteni kulturni stiki z našo državo. Italija naj bi priznala veljavnost študij na naših šolah, do- volila na Primorsko uvoz našega časopisja in naših knjig. Toda od diplomatičnih pogajanj tozadevno ni veliko pričakovati. Italija bo vedno stremila za tem, da uniči na Primorskem slo- vansko kulturo in jo nadomesti z laško, delala bo tudi vedno težave vsem kulturnim stikom s Slovenijo. Cesar ne bo mogla ali hotela oficijelna Ita- lija, bo dovršila s tiho vladno podpo- ro zveza fašistov. Naše ljudstvo bode predvsem navezano na samopomoč in to samopomoč je treba razviti in orga- nizirati. Za nas je pač neugodno, da imamo na tako dolgi črti soseda, ki nam zamore v gospodarskem kakor tudi v kulturnem oziru nuditi zelo ma- lo, ki nam je pa nevarno politično in gospodarsko in kulturno. Kakor so se politična pogajanja zaključila z neus- pehom, a gospodarska groze s kata- strofo, tako si ne obetamo ničesar tu- di od kulturnih pogajanj. Rešitev primorskega našega prebivalstva v kul- turnem oziru bo v organizaciji samo- pomoči, ki se mora razviti z vso in- tenzivnostjo, a to je predvsem naloga Jugoslovanske Matice.

K položaju.

Belgrad, 8. marca 1921.

Burna današnja seja ustavnega odbora pri razpravi člena, ki govori o vojski, odkrila je že itak slabo prikrite namere plemenske hegemonije. Govor poslanca Sušnika, s katerim je utemeljeval svoj predlog o ustavnem jamstvu ravnopravnosti tudi v vojski, je zadel v živo. Posebno so se čutili prizadete znani srbski šovinisti ministar Marko Trifkovič, dr. Laza Markovič, dr. Voja Marinkovič in dr. Z. Miladinovič, ki so z nedostojnimi medklici in krovnjem skušali ovreči nepobitna dejstva, ki jih je nizal poslanec Sušnik brez obzira na to, da mu je predsednik dr. Ninčič pretil, da mu čdvzame besedo. Poslaneč dr. Simrak je z medklici vztrajno podpiral tega govornika in pobijal medklice vladinovec tako, da ga je Lazica Markovič s čudno, toda razumljivo logiko vprašal, češ, kakšen interes ima braniti Slovence, nakar mu je dr. Simrak točno odgovoril, da mu kot Jugoslovanu naloga dolžnost braniti vse one, ki iskreno mislijo za Jugoslavijo.

Vsa dejstva, ki jih je našel posl. Sušnik o zapostavljanju slovenskih častnikov, o tendencah odpuščenja iz vojske vseh nesrbskih častnikov, o batnanju in šikaniranju slovenskih vojakov, o nedovoljni in slabi hrani, o pošiljanju slovenskih vojni enot v Macedonijo in Albanijo, dočim so celo Arnavci v Ljubljani itd. — vseh teh dejstev torej vojni minister ni mogel ovreči, pač pa se je izgovarjal, da je vsem tem nepravilnostim kriva različna miselnost, češ, da ni mogoče preprečiti kolizije sedaj zedinjenih pripadnikov dveh še pred nekoliko leti sovražnih si armad, dasi se vojni minister na vse kriplje trudi napraviti konec vsem tem nepravilnostim. To se bo seveda zgodilo takrat, ko bodo položaji izključno v srbskih rokah in ko se Slovence v vojski ne bo smel več čutiti Slovence.

Ljuba Jovanovič se je odločno postavil v svojem govoru na stran posl. Sušnika in zavračal nedostojne trdit-

ve Marka Trifkoviča in ostalih petelinov, ki so skušali žaliti slovensko narodno zavest ter je zahteval od vojne ministra, da si resno vzame k srcu govor g. Sušnika in da se dose- ganje postojanje v vojski čimprej opravi. Marko Trifkovič, očitno nekam osramočen, se je v svojem govo- ru izgovarjal na svoje živce. Če bi vsi slovenski poslanci zastopali koristi slovenskega in jugoslovanskega ljud- stva tako, kakor zastopa poslanec Jugoslovanskega kluba, bi „vremena Kranjcem kmalu se zasnila“ in lepša zarja bi zasijala po vsej lepi Jugosla- viji.

Položaj vlade postaja nevzdržljiv. V muslimanskem klubu, ki je še edini adut v rokah vlade, vlada dokaj- snja neodločnost. Odločni opozicionarci so v manjšini in stoje pod vodstvom dr. Mehmeda Spaha, dočim so dr. Hrasnica, Korkut in Kurbegovič iz o- sebnih motivov za sodelovanje z vla- do, ki še vedno računa z njimi ravno tako kot opozicija.

Preokret se pričakuje pred vsem od Radiča, čegar prihod v Belgrad je zopet prišel v ospredje. Z vsprejetjem državnopravnih določb za svoje iz u- stavnega načrta Narodnega kluba, ki priznava monarhistično obliko države, Radičev klub se prilagodi danim razmeram. S tem je pa tudi da- na možnost skupnega nastopa v zbor- nici vsem Hrvatim. Ni izključeno to- rej, da se bo dosedanja kooperacija Jugoslovanskega kluba z Narodnim klubom razširila v močan opozicio- nalen blok, ki bi štel do sto glasov. — Muslimanski opozicionalci računajo s te možnostjo in odtod tudi izvira nji- hova neodločnost za vladno politiko.

Sedaj so odločene seje ustavnega odbora, da se doseže sporazum z av- tonomiščinimi skupinami glede u- ravne razdelitve države, med katere se- veda spada tudi Radičev klub.

Kaj nam prinese ta sporazum, je težko prerokovati; gotovo pa je, da ne bo šlo vse tako, kakor si predstavlja- jo vladinovec.

Nasilje demokratske vlačje zoper mariborsko mestno hranilnico.

Nezakonit odlok.

Dosedajni upravni odbor mariborske mestne hranilnice je bil sestavljen po večini iz pristašev Slovenske ljud-

ske stranke in sicer iz mož, ki jim je bil blagor hranilnice pri srcu. Ko so lani ti možje v majniku prevzeli hra- nilnico od gerenta dr. Irgoliča, je bi-

la ista v žalostnem položaju. Bila je brez denarja. Če je hotel kdo dvigniti le 1000 K, jih navadno ni dobil, ker hranilnica redno ni mogla izplačevati več kakor 200 do 300 K. Ljudje, ki so imeli pri hranilnici naložen svoj de- nar, so bili obupani. Bali so se za ta svoj denar. Hodili so povpraševati za dober svet k drugim denarnim zavo- dom. Pri drugih posojilnicah so ho- teli zastaviti hranilne knjižice Mestne hranilnice, da bi dobili na nje posoji- la. Seveda teh knjižic nikjer niso ra- di videli in sprejeli, ker jih je izdal zavod, ki je bil na polomu in ki ni mo- gel izplačevati vlog. Koliko strahu so prestali vlagatelji za svoj denar, ki so si ga večkrat po desetletja težko prislužili!

Ko je prevzel hranilnico novi od- bor, so ljudje zopet dobili zaupanje v njo, ker so poznali skrb in delavnost mož, ki so jo vodili. Začele so prihajati vloge, hranilnica je mogla zopet izplačevati vsako svoto in dajati celo posojila.

In ta odbor, ki je rešil hranilnico iz težkega položaja, je demokratska vlada zdaj razpustila „v varstvo jav- nih interesov.“ Ta odlok ministrstva za notranje zadeve je popolnoma ne- zakonit. Glasom pravil mariborske me- stne hranilnice je nadzorovalna oblast nad mestno hranilnico edino deželna vlada za Slovenijo. Pa tudi ta nima drugega vpliva, kakor tega, da v smislu čl. 40 pravil po vladnem komi- sarju nadzoruje hranilnična opravila in blagajno. Ako vladni komisar naj- de kak nedostatek ali kako nepravil- nost, mora storiti vse, da se upostavi red in varnost zavoda. Če je treba, mora o tem poročati deželni vladi. Iz odloka o razpustu upravnega odbora je razvidno, da vladni komisar g. dr. Lajnič nikomur ni poročal o kaki ne- rednosti pri zavodu, kajti odlok razlo- gov ne navaja. Odlok samo pravi, da je ministrstvo v „varstvo javnih inte- resov“ razpustilo upravni odbor in postavilo dr. Irgoliča za gerenta me- stne hranilnice. Odlok je torej formel- no nepravilen, ker zadeva ne spada v celokrog ministrstva in ker nasprotuje hranilničnim pravilom. Iz vsega je razvidno, da ministrstvo niti vprašalo ni ne za zakon in ne za pravila, tem- več se je pristransko odločilo za raz- pust edinele na posredovanje kake de- mokratske korifeje, kateri je le za na- silje in ne za resnico in pravico.

Napačen pa je tudi temelj, na ka- terega se opira odlok. Domneva, da so zahtevali razpust upravnega odbora in vpostavitve dr. Irgoliča kot gerenta javni interesi, je brez vsake stvarne podlage, krajkomalo lažnjiva. Ravno nasprotno je res! Če bi šlo de- mokratski vladi za javne interese, bi morala pustiti upravni odbor na svo- jem mestu, na dr. Irgoliča pa kot ge- rentu bi niti v spanju in dremoti ne smela misliti.

Kako je gospodaril dr. Irgolič,

ko je bil l. 1919 in 1920 prvič skoz 13 mesecev vladni komisar in gerent me- stne hranilnice? Slabo, skrajno slabo, da ne rabimo hušega izraza. Evo do- kaze! Pod nemškimi vodstvom je imela hranilnica devet uradnikov, ki so svo- jo službo opravljali z lahkoto, dasira- vno je takrat bilo najmanj še enkrat toliko dela, kakor pozneje, ko je dr. Irgolič prevzel gerentstvo. Ko je pri- šel dr. Irgolič na krmilo, je pomnožil število uradnikov na 15. Dr. Irgolič sploh drugega skoraj nič delal ni, ka- kor uradnike nastavljal, iste poviševal od razreda do razreda, jim delil na- slove itd. In kake uradnike je spre- jemal? On ni vprašal za strokovno iz- obrazbo, temveč le za strankarsko pri- padnost. Kdor je bil demokrat in So- kol, njemu se je pod dr. Irgoličem do- bro godilo. Za kvalifikacijo g. gerent ni vprašal.

Tako je nastal nekega R. Vode- ba pri zavodu, ki je prišel iz 6. gim-

nazije, nato bil 10 let pisar pri dr. Mayerju v Sošanju in kakor sam zatrjuje, 12 let v posojilnični službi v Ajdovščini, drugi pa pravijo, da je tam bil občinski pisar. Ta R. Vodeb je bil sprejet 1. avg. 1919 kot proviz. uradnik in se mu je obljubilo, da se mu svojčas vstane v pokojnino 15 let. Dne 28. nov. 1919 ga je g. vladni komisar = gerent (dasiravno je bil šele 1. dec. 1919 imenovan gerentom) imenoval definitivnim uradnikom v VIII. plačilnem razredu 1. stopnje in mu je vstrel v pokojnino 20 let. In čujte, strmitel! Ta R. Vodeb, ki svoj čas ni mogel premagati gimnazije, je postal na stara leta tako brihten, da ga je dr. Irgolič dne 9. aprila 1920 napravljal za ravnatelja mariborske mestne hranilnice in ga povzegal od VII. razreda v V. razred 2. stopnje, ga torej postavil nad vsakega dvornega svetnika! Res lepo napredovanje! V osmih mesecih avanzirati od VIII. do V. razreda 2. stopnje.

Se večjo srečo je imel uradnik g. Stuhec. Ta je svojčas običal v 4. razredu gimnazije, bil 12 let pisar pri dr. Müllerju v Celovcu in 5 let pri vojaki. Ta velmož je pod dr. Irgoličem avanziral od IX. do V. razreda 2. stopnje in postal ravnatelj upotečnega zavoda, dasi o hranilnični praksi nima sluha ne duha. G. Stuhec, ali znate kot ravnatelj in vodja kreditnega društva napraviti pravilno bilanco? Kdo vam je za leto 1920 sestavil bilanco?

Ugodna zvezda sreče je migljala tudi nad nekim L. Kranjem. Pristal je celo do 3. razreda realke, bil 13 let odvetniški pisar in je celo pol leta že praktical v posojilnici v Gorici. G. dr. Irgolič je spoznal njegovo sposobnost, ga nastavljal v začetku v X. čin. razredu, a ga že čez 4 mesece pomaknil v IX. razred 1. stopnje. Dne 8. aprila 1920 je postal knjigovodja v 9. plačilnem razredu 1. stopnje, a že čez 24 ur se je kot knjigovodja tako odlikoval, da je bil povzegal v 3. stopnjo istega razreda! Slo je torej po bliskovito naprej!

Enako je z drugimi imenovanji! Pa to naj zadostuje. Zakaj so ti ljudje tako hitro avanzirali? Zato, ker so bili demokrati ali sokoli in ponižni — sluge dr. Irgoliča!

Kdor ni bil brezpogojno udan dr. Irgoliču, je bil izključen od povišanja. V hranilnično službo sta bila tudi sprejeta gg. Perne in Lušin, ki sta imela res 9. oziroma 5 let prave hranilnične prakse. Nadkraljueta daleč Vodeba, Stuhca in Kranca, ki nimajo nobene potrebne hranilnične predizobrazbe. A ta dva kot izvežbana hranilničarja sta bila zastopljena nekvalificiranim uradnikom. Osan sta morala v IX. činovnem razredu prve stopnje, med tem ko so nekvalificirani uradniki bili povišani skoraj do IV. činovnega razreda! Kako se imenuje tako postojanje? V pošteni družbi velja to za korupcijo!

Dr. Irgolič kot gerent je s tem, da je po nepotrebnem imenoval preveč uradnikov v hranilnico in jih brez vsakega povoda poviševal v najvišje činovne razrede, mestno hranilnico pri sedajnih visokih plačah obremenil za okroglo 215.000 K na leto!

Razpuščeni upravni odbor pa je te Irgoličeve grehe deloma vsaj popravil. Skrčil je število uradnikov na devet in previsoko povzdignjene hranilnične kapacitete Vodeba in Stuhca zopet ponižal iz V. činovnega razreda 2. stopnje v VII., oziroma VIII. čin. razred 1. stopnje. S tem je hranilnici prihranil letnih 215.000 K.

In zdaj vprašamo ministrstvo za notranje zadeve: Ali zahtevajo „javni interesi“, katere hoče ministrstvo braniti, da se razpusti odbor, ki je hranilnici prihranil letno nad 200.000 K? Ali zahtevajo javni interesi, da se postavi hranilnici za gerenta dr. Irgolič, ki je isti s svojim neprémišljenim ravnanjem po nepotrebnem naprtil na leto 215.000 K izdatkov in to še hranilnici, ki je radi vojnih posojil sedaj ob robu propada. Ako se hoče tako polamano hranilnico rešiti in vlagatelje obvarovati izgube, je treba varčevati in zopet varčevati, ne pa razmetavati. Varčevati pa dr. Irgolič ne zna, to je pokazal, ko je bil prvič gerent tega nesrečnega mariborskega denarnega zavoda! Javni interesi, interesi ljudstva, interesi občine in vlagateljev pa

zahtevajo, da se dr. Irgolič takoj odstavi kot gerent. Kozel ni za vrtnarjal!

Politični pregled.

KRALJEVINA SHS.

Ustavni odbor še vedno ni končal debate o ustavi. Na zadnjih dveh sejah so še razpravljali vprašanje vojnih sodišč in o členu 82, ki govori o oblastveni razdelitvi države. Odbor se je bavil tudi z ministrskimi podtajištvimi, ki se bodo vpostavljele po potrebi. Podtajniki bodo vzeti iz parlamenta, ne da bi izgubili svoj mandat. Ustavni odbor je sklenil tudi zakonito klavzulo k členu 58, da so odgovorni ministri za škodo, ki jo napravijo v svoji službi, državi.

Plenum konstituante bi se naj sestel danes, da poda šla ustavnemu odboru rok za delovanje do konca t. m.

Pašič še vedno mešetari z muslimani ter zemljoradniki, a brez uspeha. Govori se tudi z vso resnostjo, da bo Radič opustil svojo dosedanje brezmišelnost politiko in prišel s svojimi poslanci v konstituanto. Kakor hitro pride Radič v Beograd, pa Pašič ne bo šel samo v postelj, ampak se bo prehladil na politično ostavko s celotnim svojim kabinetom.

Proračun za preteklo leto je znašal nekaj nad 4 milijarde, dosedaj predloženi proračuni pa že presegajo svoto 8 milijard dinarjev, kar pomenja za vsako osebo v SHS kraljevini 666 dinarjev davka na leto.

Prehranjevalno ministrstvo je likvidirano na ministrstvo kmetijstva.

AVSTRIJA.

Avstrijska delegacija pod vodstvom zveznega kanclerja Mayerja se mudi na londonski konferenci, kjer je dosegla toliko, da se bo osnoval stalni komite za avstrijsko vprašanje.

RUSIJA.

Po dosedanjih poročilih je antosovjetska revolucija že razširjena po celotni Rusiji. Položaj sovjetske republike je opasen, ker se je ponesečil poizkus in up sovjetov na svetovno revolucijo.

Kronstadt je še vedno trdo v vstajških rokah in je odbil že tri napade od strani sovjetov. Sovjetska Ukrajina je vsa v upor in je njeno glavno mesto Harkov v nevarnosti. Srditi boji so v teku pri Narvi ob obeh bregovih Njeve. Petrograjska sovjetska oblast je dobila od protirevolucionarjev ultimatum.

Politična poročila.

p VLADA TRDNO STOJI... Tako piše „Naprej“ dan za dnevom. V 57. številki se huduje nad tedensko izdajo vestjo, ki jo je prejel dne 10. t. m. Ljubljanski opisni uradnik in ki se glasi: „Snoči se je med radikali, demokrati, socialisti in zemljoradniki dosegel sporazum, da se sprejmejo v ustavo socialnogospodarske uredbe. Vlada je te uredbe sprejela in s tem omogočila še močnejše sodelovanje socialistov in zemljoradnikov pri sklopanju ustave.“ — „Naprej“ pa moče o tem ničesar vedeti in vpraša: „Kaj naj to pomeni? V čem naj obstoji to sodelovanje? Ali naj socialisti sodelujejo pri uveljavljanju raznih „Obznani“? Ali se more najti v naši državi še človek socialističnega nasmeha, ki naj zagovarja zločinske naredbe sedanje demokratsko-radikalne vlade, prepovedi časopisov, ce zuro na telefonu in telegrafu, odpitanje pisem, namenjenih za ljudi, sive itd.“ „Naprej“ jo je dobro pogruntal in tako mora misliti tudi vsak nesocialist, kateremu se gabi demokratsko-radikalno gnojišče tam doli v Beogradu!

p SAMOSTOJNE IZDAJICE. Zemljoradniški klub je v eni svojih zadnjih sej sklenil sledeče: „Ustavijo se vsa vlaganja z vlado, dokler se ne sprejme naših minimalnih zahtev in dokler ne ustavimo preganjanja seljakov v Dalmaciji, Bosni in Hercegovini glede agrarne reforme.“ Proti navedenemu sklepu so glasovali vsi slovenski člani zemljoradniškega kluba, (dr. Vošnjak in tovariši) trije bo-

sanski poslanci in en poslanec iz Srbije. Zopet nov dokaz, kako samostojnezi izdajajo kmetško stvar in kako podpirajo s svojo pogubno politiko demokratsko bankokracijo.

p SKUPNA BORBA Jugoslovanskega in Narodnega kluba. Sklenjeno je, da se bosta omenjena kluba borila v ustavnem odboru za avtonomno ureditev države. Na mesto dr. Pavličiča pride v ustavni odbor dr. Djuro Surmin.

p DR. BOSNJAK bo odstopil? V beograjskih političnih krogih je vzbudilo odkrite zagrebuškega lista „Hrvat“, ki je obelodanil važen dokument izza časa Avstrije, veliko pozornost in se govori v vladnih krogih, da se bo vršila v zagrebški vladi v najkrajšem času sprememba. Dr. Bošnjaka bodo k demisiji prisilili, ker zahtevajo to radikalni, čeprav demokrati, želijo, da naj ostane na svojem mestu. To je imenitna brca za liberalno časopisje, ki se je za omenjenega avstrijskanta tako toplo zavzemalo. S tem pa bodo dali „Hrvat“ za doščenje.

Dnevne vesti.

d POSLANEC PUSENJAK je interveniral pri ministrstvu agrarne reforme radi pritožb iz Prekmurja, kjer ne dobi ljudstvo drv iz graščinskih gozdov, ki so pod nadzorstvom. Pritožil se je tudi radi neuljudnega postopanja uradnikov pri nadzorstvu veleposestva v D. Lendavi. Izvedel je da so se do sedaj drva brez postavne uredbe delala in da se postavna naredba, ki je izdelana, ni potrjena. Zahteval je, da se naredba kmalu potrdi in razglasi, da bo ljudstvo vedelo, koliko drv in lesa za stavbe more dobiti.

d POSL. PUSENJAK je interveniral pri glavni direkciji carine radi izvozne in uvozne carine. Dobil je pojasnilo, da se ne bo dovolilo oproščanje od carine za uvoz zvonov, ker se hoče na ta način ščititi našo domačo zvonarsko industrijo. Nadalje je posredoval posl. Pusenjak pri finančnem ministrstvu in dosegel v raznih zadevah ugodno rešitev za svoje volilno okraje.

d ZBOR ZAUPNIKOV Kmetške zveze v brežiškem okraju je bil v petek, 11. marca v Brežicah. Kljub temu, da je bil sestanek sklican na delavnice, se ga je udeležilo prav lepo število značajnih in razumnih kmetov, ki so raznih župnij. Poročal je poslanec dr. Hohnjec. Zbrani zaupniki so soglasno in z vso oboječnostjo obsodili sovražno nastopanje slovenskih samostojnežev in jugoslovanskih demokratov zoper katoliško cerkev, katero hočejo s kanceleparagrafi in z drugimi izjemnimi zakoni vključiti v ukolove. Oločno so zavrnili sokolizacijo naših šol ter zahtevali za katoliške otroke katoliško-versko vzgojo. Obsodili so lažnivi liberalizem demokratov in samostojnežev, ki so slovensko ženstvo oropal in volne pravice, ki jim je že bila podeljena za občinske volitve v Sloveniji. Izrekli so tudi utemeljene pritožbe zoper previsoko in prehrudo obdajenje kmeta, katerega neznosna davčna bremena trajajo v prepad, ter zahtevali, da se nemudoma sestavi in skiče cenilna komisija kot posvetovalni in kontrolni organ davčne oblasti pri odmerjenju osebno-dobrodinskega davka.

d DEMOKRATSKA PAMET in blaženi sadovi centralizma. Ze atejevemu „Narodu“ je začel predsedati beograjski centralizem. V Beogradu, kjer sedijo krog ministrske mize „mir“ Gbrazi in ščuke, so izdelali naredbo, ki je po „Narodovi“ sodbi proti zdravju pameti. Odslej za naprej se bo treba obrniti za vsak vizum v Beograd na zunanje ministrstvo. „Narod“ sam vpraša: Ljude božji! Ali smo morda v Albaniji? Ne, ne tata „Narod“ ampak v skoz in skoz demokratizirani SHS kraljevini, ki je vsa pregnofjena z demokratsko „soljo“ čiste centralizma. Beograd hoče vedeti, kdo ubaja iz blaženega Jugoslavije preko meje v tujino, radi tega bo vidira odslej polne liste sam zunanji minister. Pa lode čakala tudi demokratska gospoda, ki se največ klati izven mej, na te ministrski vizum, „Narod“ apelira na zdravo pamet v očigled tej naredbi. Zdrave pameti pri demokratih že

ni davno več! Po tej naredbi o ministrskem vizumu bodo potovali v tuzemstvo samo še „milo“ obrabi ministri trgovine, da bodo preizkušali svoj apetit ua francosko-angleškimi pojednami. Demokrat, jo pač pogruuntaje ve dno kaj „origineLio“ badastega!

d UREK denuncira in vedoma pošilja ministrstvu konstituante neresnična poročila. V interpelaciji na ministra poslanec Urek trdi, da se je poslanec Skoberne navduševal za Radičovo politiko in ga radi tega toži ministru, ob enem pa neresnično poročila, da je poslanec Skoberne propal kandidat. G. Skoberne je izvoljen poslanec, propal kandidat je mešetar Kirbiš, katerega mora z družino vred rediti njegova tašča — kmetško ljudstvo! Kaj porečeš k takemu „poslanecu“, kateremu se bo v Beogradu uradno dokazalo denuncijantstvo in laž? Slovenski kmet bo prišel ob vsak ugled, če bo dolgo Urek poslanec.

d UMRLI je zadet od srčne kapi v Ljubljani dr. Ivan Oražen, šef zdravstvenega odseka za Slovenijo. Pogreb se je vršil preteklo nedelo izpred Narodnega doma na pokopališču sv. Krištofu.

d UMRLI sanitetni šef dr. Oražen je zapustil vse svoje premoženje nepremično premoženje medicinski fakulteti v Ljubljani, ki naj uporabi to premoženje za ustanovitev zavoda: „Oražmov dom“. V tem zavodu naj dobe prosto stanovanje ubogi medicinci SHS naroda, ki študirajo v Ljubljani.

d OBBOJEN MORILEC. Z osmihi glasovi so porotniki potrdili vprašanje na uboj in s tem je obsojen Jakob Lepej, ki je ubil 56 let starega posestnika Lovrenca Mesariča v letovcu (Makole), na tri leta težke ječe.

d VSAJ NA PLESU! Demokratiki dijaki so priredili dne 3. t. m. v Beogradu svoj ples „Demokratija“ piše o tem sledeče: „To je bila prava demokratska zabava in sleherni Hrvat ali Slovenec je odšel s trdnim prepričanjem domov, da Beograd ne misli samo srbski, marveč tudi jugoslovanski.“ — Ej, to je lepo: če ni Jugoslovancov v konstituanti, so pa vsaj na plesu!

d POLOM KOMUNISTIČNEGA KONZUMA. V Delicah na Hrvaške so si ustanovili komunisti svoj konzum ter mu dali ime „Naprej“. V poslovanje tega konzuma pa delničarji niso nikdar imeli pravega vpogleda. Ko se je vršil občni zbor, se je dogladlo, da znaša deficit „samo“ 527.000 kron. Sedaj bodo ta konzum krstili z imenom „Nazaj“.

d CEHOSLOVASKI KOMUNISTI, ki so rogovitili pri onih znanjih izgredih po Češkem, so te dni obsodili v Brnu: 2 na 10 let ječe, 3 na 8 let in 2 na 6 let. Veliko obsojenec je došlo 8 mesecev zapora, mnogo jih je pa bilo oproščenih.

d ZELJE BREZVERCEV. Listi poročajo, da je češki poslanec brezverec Korjškov stavil v zboru predlog, naj se sklone postava, ki bo dovojevala vsaki moški osebi v starosti manj kot 50 let, da bo smel imeti dve ženi. Poslanec Farstua je pa predlagal, naj država postavnim potom dovoli „svobodno ljubezen“, češ na ta način se bo vspešno opomoglo stanovanjski bedi. So pač ljudje, ki nimajo drugih skrbi, nego se baviti z vprašanji, ki so naperjene proti veri.

d ZENSKI — SODNIKI? V berolinskem narodnem predstavnstvu so predložili zakonski predlog, da se žene pripusti v sodniško službo. Pri glasovanju je padlo 170 glasov za, 125 pa proti omenjenemu predlogu. Tako kodo vkratkem nemške žene oblekle sodniško talarje.

d BITKA V TEMPLU. V neki malikovalnici ali v templu v mestu Lahore v Indiji je prišlo do pravnote bitke med šitskimi romarji in indijskimi trgovci, ki se niso držali bojkota in so prodajali svoje blago Anglezem. V boj je poseglo tudi angleško vojaštvo. Del malikovalskega templja je bil porušen, ubitih je bilo 40, ranjenih pa nad 200 oseb.

d STRUPENI PLIN. Ameriški general Gries, predstojnik kemičnih laboratorijev ameriške vojske, je izumil nov strupeni plin, ki učinkuje strašneje nego vsi dosedanj. Sedaj hočejo izumiti tudi masko, ki naj bi varovala vojaka pred grozno smrtjo.

Iz Ptujja.

d PTUJSKA državna straža in gospodarstva glavarstva. Svoječas je spomnila „Straža“ g. vodjo, da ne izplačuje glavarstvo stražnikom onega zaslužka, kateri jim gre radi raznih opravil za privatnike. Na „Stražino“ notico je bil zaslužek izplačan takoj. Pri priliki tega izplačila je čutil „militarist“ nam dr. Pirkmajer potrebo, da je poklical pred se vse policijske nadzornike in jih narahil, češ, da pač ni bilo treba v javnost radi tega izplačila, on bi ga bil izplačal tudi brez opomina v listu. Pri tem poduku policijskov se je dr. Otmar bahavo izrazil, da nima strahu pred nobenimi žurnalističnimi noticami, da se ga drži debela koža in prenese nekaj več kot se napadi po listih. Bomo videli v koliko je njegova koža ustrojena na plat slonove potrepeljivosti.

d POHISTVO na ptujskem glavarstvu in inventar. G. dr. Pirkmajer je poslal svoj čas „Straži“ popravek radi notice o pohistvu, katero se je nekdo po prevratu pripeljal na avtomobilu na glavarstvo. V dotičnem popravku priznava g. vodja, da se na haja pohistvo na glavarstvu in da se vodi o njegovem številu ter stanju na tančen inventar. Ptujski radovedneži bi radi vedeli: Ali je zabeležen v tem inventarju tudi dr. Otmarju dokaj znani „glasovir“ ali ne?

d PIJANCEVANJE ptujške fraterije se je že tako razpaslo, da je zavladalo ostro ogorčenje med trezumi ptujskimi krogi proti ponočnemu popivanju, rogovilenju in živalskemu kruljenju. Policija očitno ne vidi in ne sliši, kako nerijade si privoščijo skoro vsako noč naši naprednjaki v objemu alkohola in pod zaščito nočne teme. Ako se tozadevno ne bo napravil red, pridemo na dan z imeni one ponočne in klatovitežke gospode.

d NA BREGU PRI PTUJU se sistematično germanizira pod krinko Prve jugoslovanske tovarne za usnje. Boljša mesta v tovarni zasedajo izključno Nemci in nemškutarji. Le kak manjvreden ter podrejen kotiček se milostno odkazuje kacamu ponižnemu Slovcu. V tovarni se govori samo nemški, ker je duša celega podjetja dunajski žid Ettinger in njegov slovi, kot glavni soudeležnik ter pravni zastopnik podjetja fungira g. demokrat dr. Fermevo, ki vso to germanizacijo mirno gleda, ne da bi ganil z mezincom. Demokraskemu advokatu je narodnost podjetja postranska stvar Denar, je denar, četudi bi ga prinesel pes na repu!

Iz celjskega okrožja.

d CELJE. V soboto na praznik sv. Jožefa priredijo celjske Orlice v gro „Božja dekla“ drama v štirih dejanjih. Začetek točno ob 3. uri popoldne v dvorani pri „Belem volu“.

d KRISTUSOVO ŽIVLJENJE. Spljenje, smrt in vstajenje v 20 živih slikah se bo predstavljalo pod vodstvom Matije Benčana v veliki dvorani

Moj stric in moj župnik.

Iz francoščine prevedel Paulus.

(Dalje.)

En nazadnje mi je rekel:

„Reginald Sedem tednov se že trudiš, Blanka in jaz, da bi vas naučila, kako se morate obnašati: umerno, dostojno, da morate brzditi svoja čustva in svoje besede. Vi pa porabite zares vsako priložnost, da naredite ali pa znete kako neumnost! Zelo mladi ste še, lepi ste, duhoviti, toda ženska ste, obnašajte se, kakor se spodobi za žensko, za mlado, četudi samo šestnajstlet o damo! Nočem, da bi se moja nečakinja navzela obnašanja in navad, ki jih sicer dobrohotni znanci in prijatelji nje, im šestnajst letom izpregledajo, v poznejšem življenju kdaj pa bi ji svet opomnili, da je bila vzgojena v — goščah ali na platinah. — Vedite, da sem govoril res o! Pojdi te sedaj in premisli moje besede!“

Uvidela sem, da se za topot ni šalo s stričevo strašno resnobno priigo. Torej sem se zaprla v svojo sobo, ter se muhalo osemindvajset in pol minut in tedaj se mi je zares poro-

Narodnega doma v Celju dne 12. marca ob 8. uri zvečer, v nedeljo, dne 13. marca ob 5. uri popoldne, na Jožefovo, dne 19. marca in v nedeljo, 20. marca. Predprodaja vstopnic na dan predstave od 10. do 12. ure popoldne pri blagajni v Narodnem domu v Celju. Ker so tozadevne predstave pri nas redka prikazen, je zanimanje za nje živahno. Pridite!

d TATINSKE DRUŽBE krog Mozirja. Nekdaj se v naših krajih o tatvini ni slišalo ni. Zadnje čase pa so začele delovati zelo marljivo razne tatinske urupe od slavskih „kurjih in purjih gard“ pa do tistih ljudi, ki ropajo in strašijo pri trgovcih in ki so tudi iz mozirske župne cerkve ukradli kelih in dva oltarna prta. Bo do že morale oblasti enkrat prav odločno nastopiti. Saj vendar nismo kaj med cigani!

d SOKOLSKA „OLIKA.“ Olika mozirskega Sokola se razliva kakor mogočna reka po „Novi dobi.“ Posebno le, o je bilo pred kratkim opisano, kako je rešil pes sokolsko čast, ker je še imela ta uboga para največ korajže izmed vseh tistih, ki so bili iz nje. Pač je vsakega poštenega Mozirjana sram, da se najde med njimi tak dopisnik. Ako ne bo kmalu miru, bomo mi stopili nekoliko na prste našim glavnim kričarjem. Povedati imamo za marsikaj o hrastovih venci, o „Die Wacht am Rhein“, o „Jungschütz“, sploh o narodni značajnosti. Potem se bomo spomnili neke gos,odične, ki je morala oditi, in še drugih stvari. Torej, mozirski Sokol, pozor, drugače si boš pošteno grlo osmodil! Vsem razsodnim ljudem pa ključemo: Pustite že enkrat društvo, v katerem ni nobene resnega dela, pač pa sami osebni napadi in zmerjanje!

d HIC RHODUS! Nek nasprotni list poroča, da potrebujemo v Mozirju 1 mizarja in 1 kovača. Vsak otrok pri nas ve, da to ni res, ker imamo dobrih mizarjev in kovačev dovolj. Res pa je, da bi nam bilo treba mirnega sedlarja in živinozdravnika ter močnega konzuma in obrtne zadruge. Zato bi pa bilo treba nekaj značajnih in za ljudski blagor vnetih ljudi. „Nova čoba“ naj bi si tudi preskrbela kakega drugega dopisnika ali pesnika, ki ne bo antaziral o samih pesih. To je že vendar prevelik škandal za tak napreden in inteligen ten list!

d SPLAVANJE v okraju Gornji-grad so imeli do lanskega leta pravico, da so na povratku imeli ugodnost polovične voznine na železnici. Ker uživajo to pravico že nad 20 let, je tozadevno intervenciral pri ministru saobračaja posl. Pušenjak. Treba bo o ločnega nastopa okr. zastopa in vseh občin da se stara pravica dobi nazaj.

Iz Maribora.

d KAKO GOSPODARI dr. Irgolič s tujim imetjem? Dr. Irgolič je bil dne 7. marca 1919 imenovan vladnim komisarjem in 4. decembra 1919 gerentom Mestne hranilnice. Ti službi

je smatrali častnima in ju je treba opravljati brezplačno. Dr. Irgolič pa seveda kot demokraski advokat ne stori nič zastoj, ampak samo la za plačo. Dne 26. sept. 1919 je zahteval od deželne vlade, da se mu za komisarsko službo nakaže 2000 K mesečne plače. Nato je dobil 3. oktobra 1919 št. 9554 pr., od deželne vlade lep poduk, da je treba tako službo opravljati zastoj in se mu ne more priznati mesečnih 2000 K. Ako tega noče, naj odstopi in se bo našla druga zmožna oseba za ta posel. Dr. Irgolič seve ni odstopil, pač pa si je dal izplačati 22. avg. 1919 za mesce marec, april, maj 6000 K, dne 1. sept. 1919 za junij in julij 4000 K, dne 30. nov. za avgust, september, oktober, november in december 10.000 K, in dne 20. marca za januar, februar in marec 1920. let K 6000, skupno torej 26.000 K ali mesečno 2000 K. G. dr. Irgolič, odgovorite nam jasno, ali je to resnica? Kako spravite to ravnanje v stik s svojo častjo? Ali se spodobi to za Sokola in za sol Jugoslavije? Kaj pravi k temu demokraska javnost? Ako še čuti kaj poštenja v sebi, mora tako poslovanje gerenta Mestne hranilnice obsoditi in takega člana izključiti iz svoje srede. Ako tega ne stori, je cela stranka umazana, kakor so umazani njeni posamezni člani a la Džamonja in dr. Od deželne vlade pa zahtevamo, da takega gerenta takoj odstrani od Mestne hranilnice, ker drugače bo ljudstvo izgubilo do zavoda zaupanje, ki je že itak močno omajano. Odgovorna za vsako škodo pa je vlada, ki je šla demokratom na limanice ter je razpustila pošten in nesebičen odbor ter postavila gerentom človeka, ki ne uživa prav nobenega zaupanja pri ljudstvu.

d ABDERITI krog „Tabora“ so spustili v svoji zadnji številki preko cele strani še več, o budalost, kakor je korupcija, ki si jo je svoj čas privoščil Jur iz Mostara nad hercegovinsko seljačko deco. Taborite pač jezi, da je „Straža“ razkrinkala za „Balkanom“ ter „Srpsko Riečo“ umazano perilo g. Džamonje, kateremu je prismočila še tudi „Volksstimme“ zaslužno za usnico. Za g. Jurjem bomo sedaj posadili v čeber luga g. Sokola dr. Irgoliča, ki glede demokraskih marog ne zaostaja daleč za g. Jurjem. Ker smo si stavili nalog, da razobesimo pred javnost o nekaj od nas ožehtanega demokraskega perila, bi prosili gg. Taborite, da nam prispevajo s prostovoljnimi doneski vsaj za nakup mila.

d DZAMONJEVO „delovanje“ v koroški plebiscitni coni. Ker se liberalni listi toliko trudijo, da bi pokazali svetu Džamonjo kot „narodnega prvoboritelja“, smo se nehote spomnili njegovega „delovanja“ na Koroškem. G. Gjuro je razvil naravnost očarajočo agitatorični talent, njemu se je znavakli, da je glasovalo veliko število Slovcov za N. Avstrijo. Najraje je agitiral po gostilnah. Verižniška ergara, polni kozarec in brlika punca ob strani vse to mu je zelo dobro služilo pri „napornem“ agitacijskem delovanju. Kadar bodo zgodovinarji o-

menjali nesrečni izid kroškega glasovanja, se bodo gotovo spomnili „naporov in težav“, ki so mučile narodnega prvoboritelja Džamonja v tistih usodnih dnevih.

d GJ. DŽAMONJA. (Još jedan pozdrav iz domovine.) Župnik Pavel Gvozdanovič iz Piškorevaca (Srem) vpraša, kaj je z vrečami in moko, na katero že dolgo čaka? (Najbolje boče, da g. Džamonja porabi 4000 K, katere ponuja Jugoslovanski Matici, za nakup moke za bedne Hercegovce Opured.)

d MESTNO KOPALISCE bo odprto v sredo, dne 16. t. m., ker odpade sobota na praznik sv. Jožefa.

Narodno gospodarstvo.

d TRGOVSKEGA in obrtnege društva v Mariboru občni zbor se vrši v torek dne 22. marca ob 8 uri zvečer v Narodnem domu. Z ozirom na to, da so si obrtniki osnovali svoje lastno in obrtno društvo je treba, da tudi trgovci svojo dosedanjo organizacijo preuredijo, ter pričakujemo, da se tega občnega zbora udeležijo vsi naši slovenski trgovci, seveda so dobrodoštri tudi obrtniki.

d LICITACIJA. Dne 23. marca t. l., ob 9 uri popoldne, se vrši ustmena licitacija za prodajo raznovrstnega materiala (vreče, sodi, doze in ploščevine, steklo), raznih odpadkov, krp in lepenk v skladišču pri glavnem kolodvoru južne železnice v Mariboru, Einspielerjeva ulica št. 13. Za interese se je material za vpogled dne 21. marca t. l., ob 13. uri na zgoraj imenovanemu mestu. Kavejca znaša 10% od ponujene cene. — Mariborska pučkovska okružna komanda.

d SEJMSKO POROČILO. Na svinjski sejem v Mariboru 11. marca 1921 se je pripeljalo 154 ščetinarjev in 4 koze. Cene so bile za plemenske svinje 1 kilogram žive teže od 28 do 30 K; polptane svinje za zakol so mesarji plačevali po 31 K za 1 kilogram mrtve teže. Mladi prasoci od 8 do 10 tednov stari so se plačevali od 320 do 400 K, jesenski prasoci pa od 500 do 800 K za en komad. Cene za koze so bile od 200 do 400 K za eden komad.

d VREDNOST DENARJA. Ameriški dolar stane 144—144.50 naših K, 100 nemških mark stane 225—228 naših K, za 100 avstrijskih kron moraš plačati 20—21 jugoslovanskih kron, za 100 laških lir plačaš 555 naših kron in za 100 čehoslovanskih kron moraš plačati 170 jugoslovanskih K.

d „MIKLOVA ZALA“, ki jo je episal naš pokojni štajerski rojak dr. Jakob Sket, je ravnokar izšla v založbi Družbe sv. Mohorja na Prevaljah že v peti izdaji. Da je to prava ljudska knjiga, ki se med narodom prdno čita, kaže ravno leta izdaja. Tole izdaj doseže le malokatera slovenska knjiga. Sketova „Miklova Zala“ stane za ude Mohorjeve družbe s poštno vred 12.10 K, za neude pa 15.60 K. Naroča se pri založbi Mohorjeve družbe v Prevaljah.

dila hvalevredna želja, da bi se poresnabila. —

In kmalu sem spoznala, da kdor hoče tudi zna, in da bom z dobro voljo premagala samo sebe in se držala stričevih naukov. Ne rečem, da nisem več počenjala neumnosti, o ne, pogodila sem še marskatero, toda sčasoma sem se vendar ugnala in zresnala.

Tudi o Pavlu sem začela treznejše misliti. Pravzaprav sem preudarjala, ker se je močno obotavljal, se zaljubiti v mene. Videl me je v vseh mojih gočih izpremembah, v moji najboljši obleki, v moji navadni obleki, videl me je ko ketno, resnobno, včasih — pa ne pogosto, to moram priznati — tudi otožno, pa vkljub tej različnosti, ki je uspešno branila, da moja osebnost ni postala dolgočasna, ni znil niti besede o ljubezni in je občeval z menoj, kot bi me zares imel še za otroka. Župnikove besede: „Prepričani bodite, da vas ima za mlado, brezpomembno dekle!“ so me začele resno vznemirjati.

Vkljub mojim premnogim zabavan in plesom in vkljub moji razposajenosti se mi ljubezen do Pavla ni odtadila niti za trenutek. Seveda me je šarmno in glasno življenje motilo, da ni

sem utegnila neprestano misliti na svojo ljubezen. To tudi pojasnjuje mojo zaslepljenost, v kateri sem tako dolgo tavalala. Ampak nikoli mi niti na misel ni prišlo, da bi mi kdo bolj do padel, ko Pavel de Compiert.

In vendar je bilo med mojimi častilci, ki so se prerivali krog mene na plesih in mi bili po sod za petami, mnogo takih, ki so lili resnično počudni mojim občudovanim junakom iz Walterja Scott. Velkokrat sem se vprašala, kako je mogel tak vpliv dobiti name moj debeloušasti junak s svojim dobrodušnim licem in nenastnim gladom in to ravno tistokrat, ko je bila moja duša pod vtisom romantičnih ovih značajev. To je dušeslovni problem, ki ga prepuščam modroslovcem, ker jaz nimam časa, da bi se z njim bavila. Jaz le ugotovim dejstvo, pezdramim modroslovec in grem k dejnemu rodu.

Dne 25. oktobra smo imeli zadnji plesni večer v nekem gradu blizu Pavla. Nosila sem svetlomodro obleko, in v svojih črnih laseh pent o, ki mi je padala na uho. Nenavadno lepja sem bila in dosegla sem naravnost sijajne uspehe. Take uspehe, da se je

tisti teden oglasilo pri stricu pet saubcev za mojo roko. Toda mrzličen mraz me je tresel, čutila sem se zmačano in proti svoj navadi nisem bila nič vesela uspehov, ki mi jih je priborila moja lepota.

Dejanski položaj se mi je začel svitati. Nestrpno sem čakala, kdaj pride Pavel. Hotela sem ga imeti pred očmi in ga opazovati.

Prišel je navadno zelo pozno, s tremi, štirimi tovariši, sinoi najboljših družin iz naše sosesčine. Tem razvajenim gospodičem je bilo do skrajnosti sitno, utrudljivo in mučno da so morali plesati, z dolgočasami, malomarnimi, da ne rečem žaljivimi obrazi so hodili po svoje plesatke. Le Pavel, še nepokvarjen in mladostno čil, je plesal z vsem zadovoljstvom in užitek, ki so ga zahtevale okolsčine. Sicer pa sem s svojo živahnostjo kmalu pregnala dolgočasno malomarnost tem žrtvam uživanja, kakor solne razprši lene jutranje megle. Drazila sem jih, jih zahvala in jih sukala po vseh vetrovih svoje domišljije, tako, da je stric rekel: „Kot da bi bila od vruga ovsedena!“

Dalje prihodnjic.

Na debelo **Veletrgovina z železnino** Na drobno

PINTER & LENARD

MARIBOR, Aleksandrova cesta 32-34, MARIBOR

Prporoča svoje bogato zalogo železa, nosilcev (traverz), cementa, pločevino, vseh vrst kovanja, stredilnic, žlebov, mrež in vseh v to stroko spadajočih predmetov po nizkih cenah. Postrežba točna in solidna!

Ceno kupite moške hlače 120—, 100—, 230—, moške spodnje hlače K 80— in 88—, srajce pisane ali bela K 120—, 145—, 170—, hlačešina 126 cm široka 1 m K 70— do 148—, plavotisk, lep, 1 m K 40—, 45—, 48—, oksford, dober 1 m K 40—, 46—, rujava platno 1 m 34— do 40—, šifoni, fini 1 m K 42— do 50—, predpasniki za ženske K 58—, 66—, 72—, 85—, glavni robci, lepi á K 30—, 36—, 42—, konjske štrange 1 par K 24—, 30—, 38—, 44—, uzde navadne in pletene K 15—, 17—, vrvi za perilo, zidarje, tekarje in seno; dežni-gumi plašč, angleški kron 1120—, žamet rižast, črn, rujav in zelene barve za moške obleke 1 m K 130— do 145—, toaletno milo, žepna zrcala, britve, nože, trake za čevlje, cigaretna papirčke, vse vrste krtač, lasne igle, glavnike in raznega drugega blaga v zalogi

Alojzij Gnušek, Maribor, Glavni trg št. 6, Slovenija. 65

Čevlje, dokolenice (gamaše), obleke, perilo, tržne torbice, pot. košare, vrvi, ter razno galanterijsko blago kupite najceneje pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Inserirajte v „Straži“

Ure vsake vrste se sprej. majo v popravilo. Zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Kupujem srebrne krone, dvekrone novce srebrne goldinarje itd. 119

Modistinja Jos. Robar
Maribor, Ruška cesta 7

se priporoča cenj. damam za napravo klobukov vseh vrst tudi iz uboj primenešenega materijala. Slamniki in „Apré“-forme na razpolago. Sprejemna slammike za preformanje.

JAN IGNACIJ, MARIBOR, Grajski trg v Gradu (Burg) 6-10

Učenec za urarsko stroko se takoj sprejme pri Rudolfu Bizjak, urar in draguljar, Maribor, Krekova ulica 8/II. 1-2

Uspešno inserirate v Straži!

KREDA in sicer najfinejša je zopet došla. Cena 100 kom. K 36—. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Za Veliko noč!
Za pomlad!
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga. Cene zelo znižane! Postrežba točna. Za izbornu kakovost se jamči

Karel Worsche, veletrgovins, Maribor, Gosposka ulica 10.

Spodnještajerska ljudska posojilnica

Stolna ulica šte. 6. v Mariboru reg. zadr. z neom. zav.

Obrestuje vloge po 4% in 4 1/4%

Daje posojila na vknjižbo ali poroštvo. Stroški so neznatni, ker oskrbi zavod vknjižbo brezplačno. 185 4

Za varnost vlog jamči rezervni sklad, naložen v vinogradnem posestvu, v hiši in stavbiših na najlepšem prostoru v Mariboru.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

RUDOLF NIEFERGAL

Maribor Koroška cesta 1 Maribor
TRGOVINA
z manufakturnim blagom.
Za Veiko noč in pomlad
velika izbira, nadalje nogavice domačega izdelka po zelo ugodnih cenah. 145 2-2

VABILO NA SUBSKRIPCIO delnic „Splošne stavbene družbe D. D. MARIBOR“

Z ustanovitvijo naše narodne države je bila naša industrija in obrt odcepljena od velike gospodarske enote in stavljena pred nalogo nove gospodarske orientacije, da po možnosti osamosvoji našo državo od industrijalnih sosednih držav.

Pri mnogih industrijah se je pokazala potreba znatnih obrat-

nih sprememb in od racionalne izvršitve teh je odvisna delavna sposobnost dotičnega podjetja.

Zelo občutno se je pogrešala velika, vsem zahtevam moderne tehnike odgovarajoča stavbena industrija in z interesiranimi krogi našega narodnega gospodarstva so se vsled tega odločili z udeležbo domač. kapitala ustanoviti veliko stavbeno podjetje pod tvrdko

„Splošna stavbena družba d. d. Maribor“

Za vodstvo tega podjetja so se že pridobili prvovrstni tehnični strokovnjaki, ki so zgradili največje tehnične stavbe v Evrcpi, med drugimi elekarno v Fali.

Novoustanovljeno stavbeno podjetje razpolaga z delavnicami za zgradbe mostov in železnih konstrukcij, dalje s celo opremo za vodne zgradbe in dabi obratno silo iz Fale.

Ustanovna delniška glavica znaša

1. Delnice se bodo izdajale v izvodih po 1, 5 in 25 delnic. Začasno se bodo izdajala potrdila o dodeljenih delnicah, ki se v približno 6 mesecih zamenjajo za delnice.
2. Rok za subskripcijo delnic se prične dne dne 1. marca in traja do vštešega 20. marca 1921.
3. Kot podpisovalnice fungirajo: Jadranska banka v Ljubljani, Mariboru, Celju, Zagrebu, Beogradu, Splitu in Sarajevu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Celju, Mariboru, Ptujju in Sphtu. Zadržna gospodarska banka v Ljubljani. Prva hrvatska štedionica v Zagrebu, Varaždinu, Karlovcu, Osjeku in Beogradu. Zemaljska banka v Beogradu.
4. Upravni svet družbe si pridruže pravico reparticije delnic v roku do dne 10. aprila 1921. Po tem roku se lahko dvigne vplačana protivednost za nedodeljene delnice.

K 20 000 000—
razdeljenih v 50.000 delnic po K 400— glasečih se na ime prisitelja, od katerih so prevzele podpisane banke in ustanovitelji 42.500 komadov. Ostalih

7 500 delnic
se stavlja na javno subskripcijo po nastopnih pogojih:
1. Delnice se nudijo interesentem po K 521— tet quel s kuponom za leto 1921 in se n orajo takoj pri podpisu polno vplačati.

Ljubljana, dne 21. februarja 1921.

Jadranska banka Ljubljanska kreditna banka Zadržna gospodarska banka
Prva hrvatska štedionica Zemaljska banka, Beograd